

PROJECTE DE MINIJARDÍ BOTÀNIC I ECOLÒGIC A L'I.E.S. LUÍS SÚÑER D'ALZIRA

Pedro Domínguez, Ana Llavador, Manoli Zaballos i María Bono.

RESUM: A aquest Institut estem desenvolupant des de 1997 un projecte interessant, amb el doble objectiu d'aprofitar didàcticament el jardí, incloent-hi una mostra ampla de les espècies botàniques més comuns dels nostres ecosistemes, i de reconvertir-lo a les tècniques ecològiques, deixant d'utilitzar adobs químics i herbicides, i reduint el consum d'aigua i màquines.

1. OBJECTIUS DIDÀCTICS

Aprofitar el jardí de l'Institut per a treballar diferents assignatures:

-> Dibuix tècnic, traçar planols amb la situació i tamany dels arbres (com el que s'adjunta al final), càlculs d'escales i proporcions; en dibuix artístic, dibuixar algun arbre o conjunt al natural.

-> Ciències Naturals, observació de la fenologia de les plantes existents, el sòl, la fauna associada, etc. Completant els buits del jardí amb les espècies autòctones més comuns també volem utilitzar-ho per a connèixer els nostres ecosistemes, es planteja identificar-les amb plaquetes i dissenyar un itinerari didàctic.

-> Física i Química, estudiar l'energia solar que hi arriba, donant vida a les plantes i tots els sers vius de la Biosfera, la reacció de fotosíntesi a les fulles verdes, el valor calorífic de la fusta, etc.

-> Matemàtiques, mesurar geomètricament les altures dels arbres existents, escales i proporcions, representacions gràfiques en cartesianes per a situar els arbres, relacions diàmetres i altures, cubicar, etc.

-> Llengües, buscar noms i refranys, cites literàries, etc.

-> ... (Pràcticament en totes les assignatures es pot fer alguna activitat interessant al jardí, la qual cosa motiva als alumnes)

2. OBJECTIUS TÈCNICS

Reconvertir-lo a ecològic evitant qualsevol tipus de tractament químic, de verins o adobs.

Alguna vegada s'havia ruixat amb herbicida per a evitar que la gespa se'n eixira del jardí per les vores, al camí, i també s'ha tirat nitrat o fosfat per a accelerar el creixement de les plantes. Són substàncies que contaminen terres i aigües subterrànies, tòxiques a més a més per a la fauna i per a les mateixes persones, per tant estan absolutament contraindicades a l'agricultura i la jardineria, més encara als centres educatius.

També s'intenta reduir al mínim el consum d'aigua, un recurs escàs al nostre territori, i l'ús de màquines, com la segadora de gespa. Per aixó es plantejà abandonar la gespa i substituir-la per tapizants autòctones àrides i aromàtiques.

3. OBJECTIUS SOCIALS

El jardí deu servir fonamentalment per a gaudir de la Natura al propi Centre educatiu i per a ensenyar-aprendre a valorar, respectar i protegir la Natura.

Així la tasca de replantar el jardí amb les varietats que encara manquen per a tindre un conjunt representatiu de la nostra flora, compostat per carrasca, fleix, auró, pi, xop, salce, arboç, ginebre, savina, coscolla, garrofer, olivera, anouer, ametller, murta, marfull, margalló, baladre, romaní, espígol, timonet, sajolida, pebrella, salvia, ..., l'hem organitzada al voltant del Dia de l'Arbre o d'activitats extraescolars, per a que participaren els alumnes i professors que vullgueren. Per a fer-ho d'una forma col·lectiva.

Els educadors del grup actual d'Inserció Sociolaboral (PGS) vol incloure també activitats de manteniment de les plantes noves del jardí a la seva programació normal, amb el qual aprendran ells i ens ajudaran a nosaltres.

4. GRAU DE REALITZACIÓ

És un projecte a mig plaç, que anem fent poc a poc, segons les possibilitats nostres i del Centre.

El curs passat els alumnes de 4t. d'Electrònica, sobre un esquema i mides de Xavi de l'Institut, alçaren el plànol del pati i la situació i tamany relatiu de les diferents plantes que hi ha, guiats per la professora de Dibuix Tècnic, que finalment ho va traslladar a l'ordenador (s'adjunta el plànol). A partir d'aquest plànol, estudiaren les que faltaven i calia afegir.

Fèrem la primera replantació, amb unes 40 plantes de 10 espècies diferents, al final del mes de gener, amb alumnes de diferents cursos.

I després les hem cuidat (regant-les a sovint i mantenint net el seu voltant de gespa), conseguint així que la majoria sobreviuen al temps tan llarg i sec que hem tingut, a més d'evitar que desapareguen algunes per xafades o la segadora.

Enguany ens plantejem completar les espècies més significatives que encara falten i ficar-les targetes identificatives, per a començar a treballar l'itinerari botànic pel jardí.

5. BIBLIOGRAFIA INTERESSANT

Albarracín, C., M. Correa, M.J. Morales (1997); Un bosque autóctono en el jardín del Instituto. *Quercus* 131, 35-37.

Arias, G., P. Bueno, F.J. Catalá, F.J. García, V. Suelves; *Jardín del Turia, parque urbano forestal*. Quadern-guia publicat per la Conselleria d'Agricultura Pesca i Alimentació i l'Ajuntament de València, 17 pp.

Aubert, C. (1980); *El huerto ecológico*. Ed Integral.

Cantero Gonzalbo, J.M., J.M. Gutierrez Bastida, *Vamos a hacer un huerto, manual práctico para el huerto escolar ecológico*, Ed. QF, 139 pp.

Casañs, J.V., J.L. Siliclluna; *Los árboles de Xirivella*. Quadern-guia editat per l'Ajt. de Xirivella, 52 pp.

Centre d'Educació Ambiental (CEA) El Termet, de Vila-Real; *L'hort ecològic escolar*, apunts.

Consejo de las Comunidades europeas (1991), *Reglamento CEE nº 2092/91 sobre la producción agraria ecológica*, del 24 de juny del 91.

DOGV, Diari Oficial de la Generalitat Valenciana (5/7/1995); *Educación medioambiental*.

Labajos, L. (1995); El jardín mediterráneo. *Quercus* d'agost, 10-12.

Ramón, C. *Guía del huerto escolar*. Ed. Popular, 254 pp.